

Expressió i comunicació corporal

Codi: 102049

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Spei Macia Fabrega

Correu electrònic: spei.macia@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Prerequisits

Per cursar aquesta assignatura és aconsellable tenir una base pràctica en l'àmbit de l'Expressió Corporal.

Objectius

L'alumnat haurà de ser capaç de:

1. Desenvolupar les capacitats d'expressió i comunicació del cos.
2. Desenvolupar les possibilitats del treball individual creatiu en un grup.
3. Aprendre a construir un espai ficcional i espectacular com a lloc d'aplicació i experimentació dels mecanismes d'expressió i comunicació corporal.
4. Dominar els procediments bàsics per a la docència de l'Expressió Corporal a l'etapa d'Educació Primària.
5. Assolir actituds favorables envers una concepció educativa de l'expressivitat corporal, essencial per a la formació integral de la persona.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Adquirir recursos per a fomentar la participació al llarg de la vida en activitats esportives dins i fora de l'escola.
- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleces, potencialitats i debilitats), per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.

- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que tinguin en compte la igualtat de gènere, la equitat i el respecte cap als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
- Fomentar la lectura i el comentari crític de text dels diferents dominis científics i culturals continguts al currículum escolar.
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions i l'elaboració d'informes.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, per comunicar-se i col·laborar en els contextos educatius i formatius.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Reflexionar entorn les pràctiques d'aula per tal d'innovar i millorar la tasca docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Adaptar les programacions i activitats d'ensenyament i aprenentatge a la diversitat de l'alumnat, considerant també l'alumnat amb necessitats educatives especials.
2. Analitzar els indicadors de sostenibilitat de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit integrant-hi les dimensions social, econòmica i mediambiental.
3. Assolir recursos propis de l'EF que afavoreixin la inclusió educativa en contextos de diversitat.
4. Entendre les diferències personals que es manifesten en la pràctica de les activitats pròpies de l'EF com un aspecte que s'ha de tractar amb criteris educatius.
5. Establir equips de treball per poder desenvolupar activitats de forma autònoma.
6. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
7. Incorporar les habilitats motrius, l'expressió corporal, el condicionament físic, el joc i les activitats esportives com contingut de l'Educació Física escolar i seqüenciar-les al llarg de l'ensenyament en primària.
8. Programar, organitzar i aplicar els aprenentatges i continguts en educació per a la salut en educació física, dissenyant i desenvolupant projectes educatius o unitats de programació que permetin adaptar el currículum d'educació física a l'escola i promoure la qualitat dels contextos.
9. Proposar formes d'avaluació dels projectes i accions de millora de la sostenibilitat.
10. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
11. Seqüenciar les capacitats perceptives - motrius al llarg de l'ensenyament en primària segons la lògica interna d'aquest contingut.
12. Usar les TIC i les TAC en la recerca d'informació i en el desenvolupament i elaboració de treballs pràctics i propostes didàctiques en l'àmbit de l'EF.
13. Utilitzar la motricitat i el llenguatge corporal com elements propis de les habilitats comunicatives.

Continguts

- L'Expressió Corporal i el Llenguatge Corporal.
- L'expressivitat corporal com estudi del moviment en l'espai.
- L'expressivitat corporal com estudi del moviment en l'espai ocupat pels altres.
- L'exploració expressiva del temps.
- L'expressió de les emocions.
- Mesura i avaluació de l'expressivitat humana.

- Creació d'un espai ficcional i espectacular com a plataforma per aplicar els diferents recursos d'expressivitat corporal.

Metodologia

L'assignatura consta de tres sessions teòriques i totes les altres són sessions pràctiques (acompanyades sempre de la corresponent fonamentació teòrica):

Les sessions teòriques es realitzaran, fonamentalment, mitjançant exposicions per part de la professora en relació als continguts bàsics del temari. Estimulant la participació de l'alumnat.

Les sessions pràctiques, comportaran un important treball corporal vivenciat per part de l'alumnat. Aquest treball es farà a partir de l'aplicació de diverses metodologies segons el contingut a treballar. Aportant també el suport teòric adient a la pràctica i, estimulant que l'alumnat reflexioni a partir de la seva vivència. Dedicant 10-15 minuts al final de cada sessió a fer, en grups de tres, una reflexió, per escrit, sobre la sessió.

Les primeres sessions pràctiques es duran a terme, bàsicament, a partir de les propostes de la professora però, a partir d'aquestes, l'alumnat passarà a ser l'autèntic protagonista del seu aprenentatge, sent essencial la seva participació i intervenció. Doncs, en grups reduïts, es desenvoluparà un projecte (al voltant de l'àmbit de la dansa i/o teatre), que haurà d'acabar sent representat.

*A la darrera sessió es destinarà 15' perquè l'alumnat pugui respondre les enquestes sobre l'avaluació de l'actuació docent i sobre l'avaluació de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions teòrico-pràctiques	45	1,8	1, 13
Tipus: Supervisades			
Les sessions pràctiques supervisades	20	0,8	1, 13
Tipus: Autònomes			
Estudi i treball personal de l'alumne	0	0	7
Estudi i treball personal de l'alumne	75	3	1, 13

Avaluació

TASQUES AVALUATIVES I PERÍODES DE REALITZACIÓ/LLIURAMENT

Individuals

- Treball, per escrit, de reflexió crítica sobre dos espectacles de teatre i/o dansa professional (15%). Lliurament: setmana del 8 al 12/gener/2024
- Diari de l'assignatura -activitat complementaria- (10%). Lliurament: 20/Desembre/2023

Parelles

- Representació d'un exercici. Contingut: Expressió Emocions/Sensacions (15%). Data de representació: Novembre/2023 (La representació es farà per parelles però serà avaluada individualment).

Trios

- Comentari raonat, per escrit, de cada sessió (5%). Es realitzarà i lliurarà al finalitzar cada sessió. Temps disponible entre 10 i 15 minuts.

Grups reduïts

- Representació d'un exercici. Contingut: Percepció Espacial i Temporal (15%). Data de representació: Octubre/2023 (La representació es farà en grups reduïts però l'avaluació serà individual).
- Projecte artístic-expressiu (40%). Data de representació: 11/Desembre/2023. El 10% correspondrà a l'exposició i anàlisi crítica, que cada grup durà a terme sobre el seu Projecte a la darrera classe (18/desembre/2023). L'avaluació de tot el Projecte és individual.

Observacions importants

- Es farà retorn de les activitats avaluades durant el període que s'està impartint la docència de l'assignatura en horari de tutoria (dilluns de 13 a 14h), a tot aquell alumnat que ho sol·liciti. El retorn no implica concretar la nota obtinguda doncs, aquesta, quedarà condicionada al progrés que es realitzi en l'activitat final (el Projecte).
- Per obtenir la màxima qualificació és necessari presentar l'activitat complementària. Aquesta activitat, a diferència de les altres, només es tindrà en compte a la valoració final, si s'ha assolit una qualificació igual o superior a 5.
- Si una activitat no és lliurada/representada en la data indicada la qualificació serà un 0.
- Si la nota final de l'assignatura és un suspens, es pot optar a recuperar aquella/es activitat/s que no s'hagin superat. La qualificació màxima que es pot obtenir de cada activitat recuperada és un 5/10.
- La recuperació es farà en un únic dia: 5/febrer/2024. Horari: de 10 a 13h.
- L'assistència a classe és imprescindible en un 80%. Presentar un justificant en cas d'absència és un acte de cortesia i serveix per explicar l'absència, en cap cas és un eximent de la presencialitat.

Si s'assisteix a una classe pràctica però, per un motiu justificat, no es pot participar activament s'haurà de realitzar un treball de petit format, per validar l'assistència.

- S'ha de mostrar, en les activitats que es proposin, una bona competència comunicativa general -tant oralment com per escrit- i, un bon domini de la llengua en que s'imparteix l'assignatura.

Aspectes actitudinals importants ateniren compte:

- S'ha de mostrar sempre una actitud compatible amb la professió educativa.
- Tenir actituds que afavoreixin un clima amable i positiu a l'aula.

- Participar de forma activa i sabent argumentar les intervencions.
- Ser puntual en començar la sessió i no abandonar-la abans d'acabar-se, sense un motiu que no s'hagi previament justificat.
- Respectar totes les consideracions que en funció de la dinàmica de les sessions es poden anar fent.

L'incompliment d'algun d'aquests aspectes pot representar un punt menys en la nota final de l'assignatura.

AVALUACIÓ ÚNICA

Aquesta assignatura preveu l'avaluació única però, és important tenir en compte que, aquesta opció no eximeix d'assistir com a mínim al 80% de les sessions.

ACTIVITATS AVALUATIVES I DATA LLIURAMENT

- Examen escrit sobre els continguts de l'assignatura. És necessari, també, haver vist en viu i en directe, durant el període de classes, dos espectacles de dansa i/o teatre professional i ser capaç de fer una anàlisi des del punt de vista de l'expressió corporal. Pes: 30%
- Representació individual d'un exercici. Contingut: Percepció Espacial i Temporal. Durada: 2 minuts. Pes: 15%
- Representació individual d'un exercici. Contingut: Expressió Emocions/Sensacions. Durada: 2 minuts. Pes: 15%
- Realització individualment d'un Projecte artístic-expressiu. Pes: 40%

El Projecte constarà de dues parts (pràctica+ teòrica):

- Part pràctica: a partir d'una determinada temàtica i ubicant-se en un àmbit proper al teatre i/o dansa, caldrà desenvolupar un important treball d'EC, per poder ser representat, tenint en compte totel que s'ha anat treballant (30%)
- Part teòrica: elaborar per escrit una proposta similar al Projecte presentat, adaptada a l'Etapa d'Educació Primària (10%)

Data única per realitzar l'examen i lliurar i representar les altres activitats: 22/gener/2024. Horari: de 9:30 a 13h.

Data de recuperació: 5/febrer/2024. Horari: 10 a 13h.

Nota: tenir en compte l'apartat "Observacions importants"

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Individual: Diari/dossier de l'assignatura (activitat complementària)	10%	0	0	7, 13
Individual: Treball, per escrit, de reflexió crítica sobre dos espectacles	15%	0	0	1, 3, 13
Per grups reduïts: Projecte artístic-expressiu.	40%	10	0,4	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,

Per grups reduïts: Representació d'un exercici	15%	0	0	1, 3, 4, 7, 13
Per parelles: Representació d'un exercici	15%	0	0	3, 7, 13
Per trios: Comentari raonat, per escrit, de cada sessió pràctica.	5%	0	0	1, 4, 13

Bibliografia

EXPRESSIÓ I LENGUATGE CORPORAL/DANSA I DRAMATITZACIÓ

- Alvarez-Novoa, C. (1995). *Dramatización: el teatro en el aula*. Barcelona: Octaedro
- Bernard, M. (1994). *El cuerpo. Un fenómeno ambivalente*. Buenos Aires: Paidós
- Birdwhistell, R.L (1979). *El lenguaje de la expresión corporal*. Barcelona: Gustavo Gili
- Boal, A. (1997). *Juegos para actores y no actores*. Barcelona: Alba
- Cañas, J. (1992). *Didáctica de la expresión dramática*. Barcelona: Octaedro
- Castañer, M. (2000). *Expresión corporal i danza*. Barcelona: INDE
- Coterón, J. i Sánchez, G. (2013). Expresión Corporal en Educación Física: bases para una didáctica fundamentada en los procesos creativos. *Retos. Nuevas tendencias en Educación Física, Deporte y Recreación.*, 24, 117-122.
- Darwin, Ch. (1984). *La expresión de las emociones en los animales y en el hombre*. Madrid: Alianza
- Davis, F. (1976). *La comunicación no verbal*. Madrid: Alianza
- Eines, J., Mantovani, A. (2002). *Didáctica de la dramatización*. Barcelona: Gedisa
- Knapp, M.L. (1995). *La comunicación no verbal. El cuerpo y el entorno*. Barcelona: Paidós
- Laferrière, G., Motos, T. (2003). *Palabras para la acción*. Ciudad Real: Ñaque
- Learreta, B. (2005). *Los contenidos de expresión corporal*. Barcelona: INDE
- Lepecki, A. (2009). *Agotar la danza. Performance i política del movimiento*. Barcelona: Universidad de Alcalá i Mercat de les Flors
- Mateu, M. (1992). *1000 ejercicios y juegos aplicados a las actividades corporales de expresión*. Barcelona: Paidotribo
- Montesinos, D. (2004). *La Expresión Corporal. Su enseñanza por el método natural evolutivo*. Barcelona: INDE
- Renobell, G. (2009). *Todo lo que hay que saber para bailar en la escuela*. Barcelona: INDE
- Rocu, P. i Navajas, R. (2013). Propuesta innovadora expresivo-corporal en el ámbito universitario para el trabajo de la competencia emocional. *Multiárea. Revista de didáctica* 6, 367-386.
- Tejerina, I. (1994). *Dramatización y teatro infantil*. Madrid: siglo XXI
- Viciano, V., Arteaga, M. (1997). *Las actividades coreográficas en la escuela*. Barcelona: INDE

Programari

S'utilitzarà bàsicament l'Aula Moodle de la UAB per fer activitats de grups.